

Agenda

Vergadering van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

dinsdag 1 juli 2025 van 19:00 tot 20:00

locatie: commissiekamer 1

soort vergadering: mondeling overleg

agendastatus: **definitief**

1. Mondeling overleg met ministers VWS en LNVN over Veehouderij en gezondheid omwonenden

- **Ambtelijke toelichting**

Commissie LNV 10 en 17 juni 2025

De commissie LNV besloot op 10 juni jl. naar aanleiding van het verslag schriftelijk overleg ([28973/29683, P](#)) tot een mondeling overleg met de ministers van VWS en LNVN over het onderzoek 'Veehouderij en gezondheid omwonenden - VGO III ' ([28973/29683, O](#)), in het bijzonder over de toepassing van het voorzorgprincipe.

De commissie verzocht het overleg, zo mogelijk, nog in te plannen voor het zomerreces.

Het lid Kluit (GroenLinks-PvdA) heeft tijdens de commissievergadering LNV van 17 juni 2025 gemeld dat zij tijdens het mondeling overleg over het VGO III-onderzoek op 1 juli 2025 ook de mogelijke gevolgen van de uitkomst van recent wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot glyfosaat aan de orde wenst te stellen. Voor beide onderwerpen (VGO-III en glyfosaat) gaat de belangstelling in het bijzonder uit naar de toepassing van het voorzorgprincipe. Zie ook toezegging [T03841](#) en TK-brief [27858, 676](#).

Gezondheidsraad

De [Gezondheidsraad](#) zal op verzoek van het ministerie van VWS opnieuw adviseren over gezondheidsrisico's voor omwonenden van veehouderijen. Naar aanleiding van de resultaten van het recentste VGO-onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-III) heeft het ministerie de Gezondheidsraad specifiek gevraagd te kijken naar het gezondheidseffect van het wonen in de buurt van een geitenhouderij. De raad brengt nu opnieuw de stand van wetenschap in kaart, onder meer op basis van het onlangs gepubliceerde derde VGO-onderzoek. Het advies zal in 2 delen worden uitgebracht. Het 1e deel zal naar verwachting **begin juli 2025** verschijnen en gaat vooral in op de vraag wat er nu wel en niet is af te leiden uit de wetenschappelijke literatuur over het verband tussen de nabijheid van geitenhouderijen en het risico op longontsteking. Het 2e deel wordt verwacht in **november 2025** en gaat in op meer gedetailleerde en complexere vragen over de aard en ernst van de gezondheidseffecten en de mogelijk oorzaken.

Schriftelijke vragen Tweede Kamer

Ter informatie bijgevoegd:

- Reactie ministers LNVN en VWS op schriftelijke vragen van de Tweede Kamerleden Podt en Paulusma over gezondheidsrisico's van omwonenden van geitenhouderijen, 14 maart 2025 (Aanhangsel Handelingen 2024-25, II, nr. 1632).
- Reactie minister van VWS, mede namens de minister van LNVN, op vragen van het

Tweede Kamerlid Van der Plas over een opiniestuk over het ontbreken van verband tussen geitenboerderijen en longontstekingen omwonenden, 11 juni 2025
(Aanhangsel Handelingen 2024-25, II, nr. 2408).

Voorlopige appreciatie Ctgb inzake glyfosaat studie

In verband met het mondeling overleg van vandaag heeft de minister van LVVN de Kamer op 26 juni 2025 de voorlopige appreciatie aangeboden van het Ctgb op de publicatie van Panzacchi et al. 2025 (*Carcinogenic effects of long-term exposure from prenatal life to glyphosate and glyphosate based herbicides in Sprague-Dawley rats*), waarin een relatie wordt gelegd tussen de blootstelling aan glyfosaat en de ontwikkeling van kanker. Het betreft een voorlopige appreciatie aangezien het Ctgb alleen beschikt over de publicatie en niet over de achterliggende data van het onderzoek. Het Ctgb concludeert op basis van de publicatie dat deze studie momenteel geen aanleiding geeft om een Europese herbeoordelingsprocedure voor glyfosaat te starten en dat de eerdere op Europees niveau getrokken conclusies over de carcinogeniteit van glyfosaat blijven staan. De minister neemt de conclusies van het Ctgb over en zal op basis hiervan geen aanvullende maatregelen nemen. Zij wacht het onderzoek van de EFSA en ECHA af en zal de Kamer hierover informeren, zodra deze analyse beschikbaar is. De brief ([27858, I](#)) is als bijlage opgenomen.

Verduidelijking voorzorgbeginsel

Brief minister van LVVN van 19 november 2024 aan de Tweede Kamer (TK 27858, 676)

Toezegging T03841 - Stoppen met het gebruik van glyfosaat

Ter informatie opgenomen

Bewindslieden

[Daniëlle Jansen, minister van VWS](#)

[Femke Marije Wiersma, minister van LVVN](#)

● **Bijlagen**

- Agenda
 - Dierziektebeleid (29.683), Toekomst veehouderij (28.973); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LVVN over onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO-III) (EK 28.973 / 29.683, P)
-
- Dierziektebeleid (29.683), Toekomst veehouderij (28.973); brief van de minister van LVVN en de minister van VWS over het aanbieden van het eindrapport Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-III) en toezegging Toesturen onderzoeken ten aanzien van fijnstof en ammoniak (T02664) (EK 28.973 / 29.683, O)
 - Adviesaanvraag van de minister van VWS aan de Gezondheidsraad inzake gezondheidsrisico's voor omwonenden van veehouderijen, in het bijzonder geitenhouderijen (4 februari 2025)
 - Veehouderij en gezondheid omwonenden. Actualisatie epidemiologische studies 2014-2019. Onderzoek naar longontstekingen rond geitenhouderijen 2018-2024. (VGO-III) (RIVM 2024, 124 p.)
-
- Dierziektebeleid (29.683), Toekomst veehouderij (28.973); Vragen van de leden Podt (D66) en Paulusma (D66) aan de Ministers van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over gezondheidsrisico's van omwonenden van geitenhouderijen (antwoorden ontvangen op 14 maart 2025) (Aanhangsel van de Handelingen 2024-2025, nr. 1632)
 - Dierziektebeleid (29.683), Toekomst veehouderij (28.973); Vragen van het lid Van der Plas (BBB) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over het opiniestuk 'Er is geen verband tussen geitenboerderijen en longontstekingen bij omwonenden'

(antwoorden ontvangen op 11 juni 2025) (Aanhangsel van de Handelingen 2024-2025, nr. 2408)

-
- Gewasbeschermingsbeleid (27.858); brief van de minister van LVVN over voorlopige appreciatie Ctgb inzake publicatie over glyfosaat (Panzacchi et al., 2025) (EK, I)
 - Oplegger bij de voorlopige appreciatie door Ctgb van het artikel 'Panzacchi et al. 2025'

-
- Gewasbeschermingsbeleid (27.858); brief regering; Juridische uitspraken omtrent gewasbeschermingsmiddelen en verduidelijking voorzorgsbeginsel (TK, 676)
 - Nadere duideling Hofarresten

-
- Toezegging Stoppen met het gebruik van glyfosaat (36.410 XIV) (T03841)

De griffier van de commissie,

Warmolt de Boer